

Namesto uvodnika

»Slovenstvo, demokracija, krščanstvo.« To je bil trinom, takšna je bila skupina treh med seboj povezanih pojmov, ki so bili — kot je pravilno poudaril kolega in prijatelj Saša Martelanc — temeljno, glavno vodilo vsega javnega delovanja našega, žal, prezgodaj umrlega Dušana Černeta.

Ta trinom je hkrati predstavljal srž, jedro njegove vizije sedanjosti in prihodnosti. Poglejmo zdaj zelo na kratko vsebino vsakega člena tega trinoma.

Slovenstvo: to je predvsem zvestoba lastnim koreninam, zvestoba samim sebi, kot nas je Bog ustvaril. Le če smo takšni, se lahko poslužujemo ene svojih temeljnih pravic in hkrati dolžnosti, da razvijamo in izpopolnjujemo lastno osebnost. Prizadevanje za ohranitev slovenstva je torej prizadevanje za ohranjanje in varovanje ene temeljnih moralnih vrednot. Če smo in ostane Slovenci, moremo tudi biti koristni člani družbe, sredi katere živimo, koristni člani širšega občestva, ki mu pripadamo.

Demokracija: to je politična ureditev, ki varuje osebne in politične pravice vseh državljanov. Njeno jedro, njeno bistvo je pluralizem ob strogem spoštovanju tako imenovanih »pravil igre«.

Kršćanstvo: »anima humana naturaliter christiana«, pravi Tertulijan. Slovenci — kot sicer domala vsi evropski narodi — smo kristjani »naturaliter« — naravno. Brez krščanstva si ne moremo predstavljati ne nas ne Evrope; si ne moremo predstavljati humanizma, v smislu spoštovanja človekovega dostojanstva, skrbi za človeka. Kako je bilo krščanstvo pomembno, da smo se Primorci ohranili kot Slovenci, ni treba posebej poudarjati. In tako bo, po mojem globokem prepričanju, tudi v prihodnosti.

Kar sem zelo kratko povedal o glavnem vodilu Černetovega javnega delovanja, do pičice velja tudi za našega letošnjega nagrajenca, za msgr. dr. Kazimira Humarja. Zato sem zelo zadovoljen in si tudi štejem v veliko čast, da lahko sodelujem na no-

DRAGO LEGIŠA

Msgr. dr. Kazimir Humar letošnji nagrajenec Sklada Dušana Černeta

»Slovenstvo, demokracija, krščanstvo«

V soboto, 10. t.m., je bila v komorni dvorani Katoliškega doma v Gorici svečanost podelitve letošnje nagrade iz Sklada Dušana Černeta msgr. dr. Kazimiru Humarju. Po uvodnih besedah prof. Marije Češćut je sopranistka Mirjam Pahor ob klavirski spremljavi prof. Helene Plesničar zapela Mozartovo skladbo in dve skladbi Marija Kogoj. Predstavniki Sklada Saša Martelanc je v svojih izjavah pravilno poudaril, da sta umetniki »ustvarili intimno lepo vzdušje na samem začetku večera; pripravili sta razpoloženje, ki ga besede ne zmorejo«.

Martelanc je še dejal: »Dušan Černe je bil izrazito pozitivno naravnan človek. Bil je za graditev in ustvarjanje, ne za spore in obračunavanje. Nepopustljiv pa je bil, ko so bile na tehtnici pravičnost, resnica in svoboda. Njegova življenjska načela, ki se jih je zvesto držal, so bila: slovenstvo, krščanstvo in demokracija.

Prav ta tri načela pa so tudi v ustanovni listini sklada, ki nosi ime po Dušanu Černetu. Iz tega sklada se že dvajset let podeljujejo nagrade ustanovam, organizacijam in posameznikom, ki imajo — v sozvočju z omenjenimi tremi vrednotami — pomembne zasluge za ohranjanje slovenske prisotnosti na naših tleh.

Dušan Černe nam je umrl pred dvajsetimi leti, 29. marca 1975. Kmalu zatem so njegovi prijatelji iz Slovenske skupnosti, slovenskih poročil tržaškega radia in Društva slovenskih izobražencev ob soglasju in sodelovanju pokojnikovih sester ustanovili Sklad s prej navedenimi cilji.

Nocoj praznujemo dvajsetletnico tiste pobude in dvajsetletnico nekega odhoda v večnost. Ostaja spomin na oboje, in spomin se bo nadaljeval najprej z nami, ki smo še tu, potem pa še z drugimi, ki bodo gotovo razumeli, da se nekaterih plamenov ne more in ne sme ugasniti«.

Na svečanosti sta spregovorila dr. Drago Legiša in prof. Zorko Harej. Njuna izvajanja objavljamo posebej.

Predstavnika Zadruške kraške banke z Opčin in Zadruške kreditne banke iz Sovodenj, prof. Robert Pe-

taros in g. Davorin Pelicon sta slavljenca izročila prispevka omenjenih denarnih zavodov, ki sta »s posluhom, vrednim pohvale in zahvale, omogočila tvorni aspekt nagrade«, kot je dejal S. Martelanc.

Dr. Humar se je ganjen zahvalil za veliko priznanje in poudaril, da je to priznanje tudi ljudem, ki so z njim sodelovali.

Sklad Dušana Černeta že dvajset let podeljuje nagrade. Letos je torej jubilej, zato mu tudi naš list posveča več pozornosti in več prostora.

»Osebnost velikega formata«

Večkrat hodiš mimo človeka ali živiš ov njem, ne da bi ga videl. Kar misli, dela in govori, se zdi samo po sebi umljivo, vsakdanje. Če pa malo pogledaš vanj, se ti odpre cela knjiga misli, stališč, ugotovitev, razlag, ki odražajo, kakor v primeru dr. Kazimira Humarja, ki ga nocoj proslavljamo. Osebnost velikega formata, kul-

lahko in morda poreče kdo tudi, da je odveč. O Humarju, učitelju krščanskega življenja in apologetu krščanskih načel in cerkvenih nauk, govorijo njegovi nešteti članki in njegovi govori.

O njegovi dejavni prisotnosti v slovenstvu, ki je tu na meji zlasti občutljivo in ranljivo, dokazujejo njegova govornja in pisana beseda, njegovi spisi o slovenski literaturi, njegovo sodelovanje pri mladinskem glasilu Pastirček, urejanje Katoliškega glasa, posebno delo kot predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete.

Tretje načelo Sklada D. Černeta, demokracija, je bila posebno občutena kot nasprotje totalitarnim režimom, prej fašizma in nato komunizma, ki sta ga Humar in Černe, ki sta bila tudi sošolca, bridko okusila in z njima prijatelji in sorodniki, kakor tudi njen korolarij svoboda in, ko so se politične vode nakoliko umirile, enakopravnost med posamezniki in narodi. Tudi med nasprotniki je vzbujal občudovanje pogum nocojšnjega slavljenca, ki je v nevarnih letih leve dominacije, ko so pod udarom vsakdanje propagande bledela tudi stališča ljudi nasprotnega brega, imel pogum povedati jasno besedo, utemeljeno v krščanskem nauku in v slovenski zgodovini in tradiciji, o medvojnih in povojnih dogajanjih, posebno, ko se je ideologija, če in kakšna je bila, izrojevala v osebna obračunavanja, v uboje in ne-sojene usmrčitve.

Vse to in marsikaj drugega dobimo v Humarjevih spisih, ki si sledijo v vseh povojnih letih. Ko te dni poslušam radijska poročila in skoraj ni dneva, da ne bi predstavili kake nove

ZORKO HAREJ

turnega in javnega delavca, utrjenega in izčiščenega v študiju in meditaciji v goriškem semenišču, na univerzi v Rimu, v vsakdanjem življenju duhovnika, kulturnika in publicista; osebnost, ki daje ton duhovni podobi Goriške po zadnji vojni.

Vzporejati njegovo življenje in delo z načeli, ki so miselno osnova Sklada, ki se imenuje po Dušanu Černetu, je

Na odru (z desne) Martelanc, Humar in predstavnika bank Petaros in Pelicon

RADIO TRST A

■ ČETRTEK, 15. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Zdravje je v naših rokah (Helena Bizjak); 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Tatjana Rojc: »Nemirne stopinje skozi srce«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Koroška poje. Moški zbor Slovenskega prosvetnega društva »Bilka« iz Bilčova vodi Mirko Laussegger; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: Veš poet svoj dolg; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dospice z najbližjega vzhoda.

■ PETEK, 16. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale: Veš poet svoj dolg; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Vladimir Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Koroška poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Potovanje v otroški svet« (Jelena Stefančič); 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.10 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 17. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.15 Filmi na ekranih; 10.00 Poročila; 11.30 Iz Dospic z najbližjega vzhoda; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas (oddaja iz Režije) nato: Glasba za vse okuse; 12.45 Koroška poje. Mešani zbor »Jakob Petelin Gallus« iz Celovca vodi Jože Ropitz; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon nato: Glasbeni predah; 15.00 Tu 362875. Z vami kramlja Sergej Verč; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Mala scena. Janez Povše: »Srce brez potnega lista«; 18.30 Slovenska lahka glasba.

■ NEDELJA, 18. junija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Na lovu za tihotapci«; 11.00 Čakole na placu; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Srednjeevropski radijski obzorik; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Janez Povše: »Srce brez potnega lista«; 14.40 Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti; 17.30 Šport in glasba.

■ PONEDELJEK, 19. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: »Dr. Dorče Sardoč«; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Vladimir Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Glasbene pravljice (Janez Bitenc); 15.00 Iz življenja mladostnika (Tanja Colja); 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Znanstvene raziskave; 18.45 Čakole na placu.

■ TOREK, 20. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Čemu toliko junaštva; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Vladimir Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Mario Uršič: Srečanje. Radijska igra.

■ SREDA, 21. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Srednjeevropski radijski obzorik; 9.10 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Vladimir Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 »Rosa L.« - Kronika o neki revolucijarki; 18.30 Made in Italy.

Evropa je še daleč

Predstavnik Evropske zveze in republike Slovenije bosta parafirala sporazum o pridruženem članstvu, kar bo pomenilo nov korak na poti »Slovenije v Evropo«. Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je pojasnila, da je parafiranje dejanje »tehnične narave«, medtem ko bo šele podpis sporazuma politično dejanje, ki bo Sloveniji priznalo status pridružene članice. Pristavila je, da Italije — in baje tudi drugih držav članic — še ne zadovoljuje predlog slovenske vlade o prilagoditvi slovenske zakonodaje evropski, kar zadeva vprašanje lastnine nepremičnin neslovenskih državljanov. Sporno je za Italijo tudi vprašanje nepremičnin, ki so bile last opantov.

Pogovori med Italijo in Slovenijo se bodo nadaljevali, v tej zvezi pa bo marsikaj odvisno od nadaljnjega razvoja notranjepolitičnega dogajanja v Italiji.

Slavistično društvo o prekinitvi sporazuma o priznavanju diplom

Pravica do izobraževanja — od elementarnega do univerzitetnega — v lastnem jeziku je ena od temeljnih manjšinskih pravic. Manjšina, ki se ji ta pravica odreka, je grobo diskriminirana.

Slovenski manjšini v Italiji pomeni izobraževanje na univerzah v Sloveniji edino možnost univerzitetnega izobraževanja v lastnem jeziku. Še posebej je pomembno, da so tega izobraževanja deležni bodoči učitelji in profesorji slovenske šole, med njimi v prvi vrsti tisti, ki bodo učili slovenski jezik.

Prekinitev sporazuma o priznavanju slovenskih diplom je torej groba kršitev jezikovnih pravic slovenske manjšine. Ukrep dokazuje, da ostaja današnja jezikovna politika Italije do

slovenske manjšine taka, kot je bila v preteklosti. Tudi v šestdesetih letih je Italija nasprotovala sporazumu o priznavanju jugoslovanskih univerzitetnih diplom, vladni generalni komisar za Tržaško pokrajino pa je v tajnem poročilu razložil, zakaj. »Priznanje diplom bi namreč spodbudilo pripadnike slovenske manjšine, da bi se množično vpisovali na ljubljansko univerzo, po končanem študiju pa bi se vračali v Italijo s popolnim znanjem slovensčine in s slovenskimi govornimi navadami in bi zato zahtevali uvedbo slovenskega jezika v javni upravi, na sodišču, na natečajih itd., zaradi česar bi bila Italija prisiljena uvesti slovenski jezik v javno rabo, kot to določa Posebni statut, priložen London-skemu sporazumu 1945...« (G. Palamara, Paese Sera 6.12.1960).

Italijanska prekinitev sporazuma o veljavnosti slovenskih diplom pa ni v nasprotju samo s pravico pripadnikov manjšine do izobraževanja v materinem jeziku in s pravico manjšine, da ohranja svoj jezik in se na ta način ohranja kot skupnost, ampak tudi z obstoječim sporazumom o vzajemnem priznavanju diplom, ki sta ga leta 1983 sklenili Italija in Jugoslavija in ki je z aktom o notifikaciji nasledstva sporazumov med nekdanjo Jugoslavijo in Italijo iz leta 1992 postal sporazum med Slovenijo in Italijo. Zaradi vsega tega bi morala biti razrešitev zapleta s slovenskimi diplomami prednostna naloga slovenske politike — tako matične kot manjšinske.

* * *

»Zubliji vojne« S. Janežiča

Pesnik in pisatelj prof. Stanko Janežič, ki je bil po vojni vrsto let kot duhovnik med Slovenci na Tržaškem, je v Mariboru predstavil novo knjigo Zubliji vojne.

Obenem so predstavili novo knjigo štajerskega pisatelja Stanka Kocipra, ki že ves povojni čas živi v Argentini, z naslovom Jeruzalemski zvonar.

O knjigah so spregovorili literarni zgodovinar Jože Pogačnik, teolog Ivan Stuhec, Julija Šaupel in Srečko Hren.

Novi sekcijski tajnik Ssk

Joško Antonič je novi tajnik sekcije Slovenske skupnosti za devinsko-nabrežinsko občino. Dosedanji tajnik Pavel Vidoni je namreč po enem letu opustil to zadolžitev iz osebnih razlogov. Kot podtajnika bosta Antoniču pomagala podžupanja Vera Tuta Ban in Mitja Terčon.

Sekcija bo posvetila posebno pozornost doslednemu izvajanju dvojezičnosti pri občinski upravi, kjer je prišlo v zadnjem času do popuščanja, in pa urbanistični problematiki, saj se je zdaj pričel postopek za revizijo splošnega regulacijskega načrta. Na družbenem področju misli devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti prirediti nekaj poletnih večerov z glasbenim in literarnim programom, jeseni pa enodnevni izlet.

POPRAVEK

V prejšnji številki smo v uvodniku pomotoma pisali, da je bil R. Pavšič med udeleženci okrogle mize, ki jo je priredila TV Koper-Capodistria o vprašanju zajamčenega zastopstva slovenske narodne manjšine v Italiji. Njegovo ime smo napisali, ker smo bili tako informirani. Za pomoto se mu oprostamo.

Ured.

»Osebnost velikega...«

Knjige, sem nekajkrat pomislil, koliko knjig bi nastalo, ko bi nekdo zbral vse Humarjeve časopisne članke, ki so odraz dela in prizadevanja človeka 50 let in več na braniku krščanstva, slovenstva in demokracije.

Ob jubilejni dvajseti obletnici Sklada Dušana Černeta so si bili člani odbora edini, da podelijo nagrado iz Sklada uglednemu kulturnemu in javnemu delavcu, publicistu in duhovniku dr. Kazimiru Humarju. Iskrene čestitke!

Namesto uvodnika

kojnji svečanosti v Gorici, v mestu, kjer še stoji mogočna, veličastna stavba, v kateri so se oblikovali in kovali značaji mnogih mladih primorskih fantov, med katerimi je bil tudi Dušan Černe.

Za vsem, za kar si je naš slavljeneec skozi dolga leta nesebično, požrtvovalno prizadeval, je stala natančno določena ideja. Ta pa ima opraviti, kot je pred kratkim napisal znan politolog, »s sugestijo srca in domišljije, ta ima opraviti z upom, ima opraviti s snovjo, iz katere so narejene sanje«. Sanje, ki pa se uresničujejo in se morejo uresničevati, z božjo pomočjo in z delom ljudi, kakršen je naš slavljeneec. Čestitam, g. dr. Humar, in veliko zdravja.

Zapis z gostovanja SSG - Toronto-Cleveland, maj 1995

Zadnje dni maja letos je SSG iz Trsta obiskalo z dvema predstavama Jančarjevega Halštata slovenske zdomce v Torontu in Clevelandu. Iz bira teksta je bila jasna: šlo je za letošnjo uspešnico, ki jo je avtor napisal za naše gledališče. To je delo za pet igralcev, »ker ansambel ne premore šestega«. Krstna uprizoritev je bila lani na svetovnem gledališkem festivalu v Veroliju, kjer naj bi avtorji tudi sami režirali svoje delo. Tega pogoja Jančar sicer ni sprejel, pa je vseeno šlo, režijo je uspešno opravil Kobal. Jeseni je bila otvoritvena predstava doma.

Gostovanje je z nekaj zapletljaj in zamudami omogočila Izseljenska matrica. Plačala je letalske vozovnice, v Ameriki pa smo bili gostje naših rojakov. V Ljubljani smo moralno »posilili« predstavnika kanadskega meddržtvenega odbora, g. Kocjančiča, ker smo hoteli železo kovati, dokler je bilo gorko.

Denar je bil nakazan že lani, toda do zadnjega dne nismo vedeli, če se bo gostovanje lahko izvedlo. Članica našega upravnega odbora Zora Tavčar je po telefonu in z nekaj faksi (česar ji nismo niti plačali) ter s člankom v Ameriški domovini obrazložila, kdo smo in kaj bomo predvajali. Končno je bil dan »nihil obstat«!

V Ameriki imajo že leto dni vnaprej programirano kulturno in tudi družbeno delovanje po dvoranah in domovih, v to programiranje pa je skoraj nemogoče vskočiti. Ekipa, ki je šla na obisk, je skrajno omejena: pet igralcev, trije tehniki, direktor, avtor in moja malenkost. Po faksu gostitelje prosimo, da bi na kraju samem dobili mizo in nekaj stolov, klopico ali skrinjo, nekaj železne šare, po možnosti šolski okostnjak. Ostalo: kostumi, gošenica in lobanja so del osebne prtljage, v meji 20 kg na osebo, seveda. Toda več pa res za osem dni ne potrebujemo. Zaupamo v srečo, da nam ne bodo odpirali kovčkov. Sicer vemo, da je Ameriko prepovedano uvažati le alkohol, živila in semena, kosti pa nikakor ne morejo okužiti novega sveta.

Iz Rima še vedno ni denarja. Osebe SSG je že tri mesece brez plače. Zato v blagajni tudi ni denarja za dnevnice in majhne predvidljive in nepredvidljive stroške. Naša skrbna Klavdija zadnji trenutek stakne pri nekem mestnem denarnem zavodu, ne našem, nekaj za prvo silo. Drugače bi morali poskrbeti z lastnimi karticami.

Sreda. V Trstu lije kot iz škafa. V Ljubljani pa začuda sije sonce. S slovenskim letalskim prevoznikom letimo do Zürich. Od tod bomo leteli čez lužo. Koliko ljudi danes leti po svetu! Lahko bi zgrešili letalo, ker ob isti uri, ob pol enih, poletita dva džamba v Toronto, prvi z vmesnim postankom v Montrealu, drugi brez postanka.

Založil sem se s slovenskimi in švicarskimi časopisi, tako da do svojega za na pot pripravljenega čtiva

Ansambel SSG na gostovanju

niti ne pridem. Pa je vendar to popoldne neskončno dolgo, saj letimo za soncem in bomo na novi celini po osmih urah letenja še za šest ur zakasnilo sončni zaton.

V Torontu zapletljaj z uradom za migracijo. Polovica ekipe gre gladko skozi, ostala pa ne. Slovenski državljani imajo pač delovno vizo, mi pa ne. Ker se izkaže, da smo vsi ena sama skupina, nastane majhen zapletljaj, ki nas stane dve uri čakanja in 200 dolarjev vstopnih vizumov. Za to bi nekateri v Kanadi lahko delali ves mesec, pa ne bodo.

RAFKO DOLHAR

Naš ansambel se nastani v motelu, ki je last slovenske družine, gostitelj pa naju z direktorjem sprejme pod svojo streho, na drugem koncu mesta, dobro uro vožnje po štiripasovni obvoznici. Takšne so pač razdalje dvomilijonskega mesta, kjer okrog strogega mestnega jedra petdesetnadstropnih stolpnic imajo stotisoči svojo hišo z zgledno urejenim vrtom.

Četrtek. Uredimo še zadnje podrobnosti za nastop v Clevelandu. To opravimo po telefonu podjetja našega gostitelja Kocjančiča, ki ima mizarско podjetje za opremo hiš in stolpnic med petimi največjimi v mestu. Sin, arhitekt načrtuje, hčerka vodi administracijo, mnogi delavci govorijo slovensko, čeprav je v podjetju uradni jezik angleščina.

Predstava je v avditoriju velikega zasebnega višješolskega centra. Dvo-

rana s tristo sedeži. Te jim ne zavdamo, prostrano parkirišče za nekaj sto avtomobilov pa ja. Ubogi naš trg Perugino v Trstu!

Obiskovalci prihajajo zgodaj, seveda od daleč. Vsakdo se je najmanj slabo uro vozil z avtom. Radi posežejo po gledališkem listu in angleškem prevodu teksta, ki smo ga oskrbeli. Tako kot pri nas bodo to brali doma, po predstavi, ali pa sploh ne.

Predstava je dobro sprejeta. Dva duhovnika sta v 'civilu'. Mlajši je navdušen, starejši, 'ta glavni', bolj zadržan, češ da predstava nima krščanskega sporočila. Zato ni predstave gostil v svoji dvorani, kjer bi bil obisk verjetno številnejši.

Čeprav smo gostje meddržtvenega odbora kanadskih Slovencev ena stran manjka, zato pa so, kot nam povejo, prisotni pomembni Slovenci, ki se le redkokdaj pojavijo. Menda je gostovanje poklicnega gledališča z moderno igro dovolj privlačno. Gledalcev je kakih sto petdeset. Mi smo zelo zadovoljni, naši gostitelji malo manj. Ker pač pobirajo vstopnino, bi ob večjem obisku lažje krili stroške našega gostovanja.

Po predstavi nas v družbi pomembnejših domačinov, med katerimi sta oba duhovnika, pogostijo v restavraciji, ki jo vodi brhka, mlada belokranjska plavolaska. Iz Slovenije je prišla z zabojem slovenskih knjig in vse prebrala, nekatere dvakrat, potem je prebrala še zaboj angleških. Sedaj pa »saj razumete, ni več časa za nobeno branje, po delu sem preveč utrujena«.

(Dalje)

Drnovšek v Kopru

Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek se je prejšnji teden mudil na obisku v Kopru. V delegaciji slovenske vlade je bil tudi slovenski pogajalec o dvostranskih odnosih z Italijo Matjaž Jančar. Drnovšek in ostali so se srečali z vodstvom koprsk občine in tudi z župani Izole in Pirana. Na sestanku je Drnovšek ugotavljal, da so pogajanja o sklenitvi sporazuma o pristopu Slovenije k Evropski zvezi na dobri točki. V primeru, da bi Italija z vetom ustavila sprejem sporazuma o pridruženem članstvu Slovenije, bi slovenska vlada verjetno začasno ustavila postopke za spremembo tistega dela ustave, ki govori o možnostih nakupa nepremičnin tujim državljanom. Drnovšek je tudi dejal, da so pogajalci v sporazum z Evropo vključili tudi določilo o enakopravnih možnostih Kopra v primerjavi s Trstom glede brezcarinske cone za blagovne in finančne tokove OFF SHORE.

Razstava Cankarjevih rokopisov v Ljubljani

V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani so odprli razstavo rokopisov Ivana Cankarja iz pisateljevega zgodnjega obdobja. Razstava je posvečena stoletnici Cankarjevega vstopa v slovensko literaturo, sodi pa tudi v sklop praznovanj 50. obletnice Cankarjeve založbe in 50-letnice konca druge svetovne vojne.

Razstava predstavlja delček iz bogastva 258 naslovov Cankarjevih del oziroma 351 zapisov pisateljeve korespondence iz obdobja med leti 1894 in 1918 in sto drugih dokumentov, ki jih hrani Narodna in univerzitetna knjižnica. Cankarjeva pisna zapuščina doslej v celoti še ni bila predstavljena javnosti. Takšno razstavo načrtujejo — upajo, da že v novi stavbi — ob stoti obletnici izida Erotike in Vinjete.

Razstavo najstarejših Cankarjevih rokopisov (in nekaterih objav) — različnih literarnih besedil, pretežno pesmi, pa tudi črtic, osnutkov novel in podobno iz obdobja od 1891 do 1896 (do mature) — v osmih vitrinah, zaokrožuje predstavitev nekaterih partizanskih tiskov in izdaj Cankarja pri izseljencih, na stenah pa pisateljevi avtoportreti in fotografski portreti ter manjši izbor razglednic, ki jih je Cankar pošiljal iz slovenskih krajev svojim dekletom, bratu in bratrancu. Razstava v dvorani 1. nadstropja Narodne in univerzitetne knjižnice bo odprta do 23. junija.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ vabi na predstavitev zbirke puntarskih pesmi »ZA STARO PRAVDO«

ki bo v četrtek, 22. junija 1995,
v komorni dvorani Katoliškega doma v Gorici ob 20.30.

Na sporedu bo predstavitveni govor,
glasbena točka in recitacije.

Edinstvena, nadvse posrečena pobuda

Devinski grad je bil v soboto, 10. in v nedeljo, 11. junija, prizorišče nadvse zanimive in koristne pobude Konzorcija vin z zaščitnim poreklom Kras in gostincev, članov Slovenskega deželnege gospodarskega združenja ter italijanskega združenja gostincev iz Trsta. Priredili so predstavitev in pokušnjo 33 vin enajstih vinogradnikov. Vsa posestva, razen enega, pridelujejo vina v tržaški pokrajini. Gre za pomembno novost na ravni ovrednotenja vinogradništva in na splošno kmetijstva na Krasu. K pobudi so pristopile tudi tržaška pokrajinska uprava, Tržaška trgovinska zbornica, Kraška gorska skupnost in vse občinske uprave iz tržaške pokrajine.

Gre za dogodek, ki pomeni prelomnico predvsem v zavesti širšega prebivalstva. Doslej je bil Kras, še zlasti za meščane, z vinogradniškega vidika predvsem dežela osmic in kvečjemu turističnih kmetij. Po tej prireditvi pa je v širšo javnost prodrla zavest, da je Kras tudi kraj, kjer je mogoče pridelati visokokakovostna vina, ki so lahko v čast in ponos ne le vinogradnikom, ampak tudi gostincem, ki ta vina ponujajo v svojih restavracijah in lokalih. Kvalitetno vino in dobra hrana naj bi bili torej vizitka, s katero se tudi Kras želi predstaviti kot zanimiva turistična deželica, kjer si bo obiskovalec lahko ogledal še vrsto naravnih in zgodovinskih znamenitosti.

(foto Kroma)

Sobotne slovesnosti so se ob predstavnikih javnih oblasti in ustanov, ki so sodelovale pri tej pobudi, udeležili tudi ugledni italijanski enologi in someljeji, ki so izrazili izredno pohvalno mnenje glede predstavljenih vin. Med vzorci je bilo ob svetovnih sortah kot so Sauvignon, Chardonnay in Cabernet franc predvsem več vzorcev vin z zaščitnim po-

reklom KRAS, kot so malvazija, kraška črnina in teran. Gre za vina, ki so dobila pravico do zaščitnega porekla že leta 1986. Na seznamih površin z zaščitnim poreklom je danes toliko vinogradov, da povprečna letina da približno 800 hektolitrov malvazije in po 400 hektolitrov terana ter kraške črnine. Ob teh vinih pa so na gradu ponujali še gleru, vitovsko in refošk, se pravi vina treh starih, avtohtonih sort, ki so izredno zanimive. To je bilo opaziti tudi pri zanimanju ogromne množice, ki je v nedeljo prišla v Devin, da bi v grajskih prostorih pokušala razstavljene vzorce vin.

Konzorcij vin Kras se bo tudi zato zavzel, da bo sprožil postopek, da bi te stare domače sorte sprejeli med vina z zaščitnim poreklom, kar bi gotovo prispevalo k nadaljnji rasti kraškega vinogradništva. Zanimanje za to panogo je bilo zaznati tudi med nedeljskim posvetom. Konzorcij je namreč povabil v goste enega najbolj kvalificiranih enologov v Severni Italiji, to je Nataleja Favretta, ki je zelo stvarno spregovoril o posegih v vinogradih in delu v kleti, da bo vino čim bolj kakovostno in zanimivo za kupce in pivce.

S to prvo prireditvijo, poimenovali so jo Enokras, se torej za kraško vinogradništvo začelja neka nova doba. Pred našimi vinogradniki je še dolga pot in veliko dela, da bo tukajšnja proizvodnja resnično količinsko in kakovost-

no napredovala. Vinogradniki, ki so tokrat nastopili v Devinu, pa so vsekakor stopili na zelo zanimivo pot, in mnogi jim bodo še sledili, tako da smemo upati, da bo vinogradništvo prineslo Krasu novega zagona in našim ljudem nove zavesti ter trdnjšo navezanost na zemljo, ki bo tudi primerno vračala vloženi trud.

M. Tavčar

Porazno stanje športnih objektov na Tržaškem

Na dobro obiskani tiskovni konferenci na tržaški občini so župan Illy, občinski odbornik za šport Degrassi, podpredsednik deželnege odbora Antonione in predsednik deželnege italijanskega olimpijskega odbora Coni Felluga prikazali trenutno stanje športnih objektov na Tržaškem.

Stanje je zaskrbljujoče ali, bolje rečeno, naravnost porazno, vendar so načrti veliki. Tržaška pokrajina ima namreč le 16 odstotkov vseh športnih objektov v deželi, kar je porazen odstotek v primerjavi predvsem s Pordenonom in Vidmom, manj pa z Gorico. Če so številke zastrašujoče, pa so načrti, po trditvah najvišjih občinskih in deželnih predstavnikov, veliki. V kratkem naj bi uresničili pet vodilnih objektov v naši pokrajini. Zgradili naj bi novo športno palačo, ki naj bi bila v skladu s strogimi vsedravnimi normami, nato 50-metrski bazen, atletsko strukturo na stadionu Grezar, veliko telovadnico pri Svetem Jakobu ter še dokončali dela na nogometnem stadionu Nereo Rocco pri Sveti Ani. Kot sta opozorila Antonione in Illy je treba načrte uresničevati postopno, ker bodo le tako prišli vsi na vrsto.

Dva jubilaranta

V sredo, 14. junija, sta obhajala življenjski jubilej č. g. Stan-ko Žerjal in prof. Alojz Tul. Prvi je dopolnil 85. leto starosti, drugi 60.

Stanka Žerjala ni treba posebej predstavljati bralcem, saj je kot duhovnik in intelektualac dobro znan po vsej primorski deželi. Naš list si šteje v veliko čast, da je bil in je še vedno, kolikor mu dopušča zdravje, njegov dragoceni sodelavec.

Alojz Tul je slovenski izobraženec, ki se ne posveča le poklicu šolnika, ampak je že od mladih let prisoten v slovenskem javnem življenju. Dolgo let je bil občinski upravitelj, prav tako dolgo pa se bavi s časnikarstvom in je odgovorni urednik uradnega glasila Slovenske skupnosti.

Obema jubilarntoma želimo, naj ju Bog še dolgo ohrani pri dobrem zdravju.

Uredništvo NL

14. junija je prof. Alojz Tul dopolnil 60. leto starosti. Ob tem okroglem življenjskem jubileju mu Slovenska skupnost iskreno čestita in se mu zahvaljuje za vse požrtvovalno delo.

Tržaški dijaki v Celovcu

Skupina višješolcev iz tržaškega Dijaškega doma »Srečko Kosovel« je bila pred dnevi v Celovcu, kjer je bila gost tamkajšnjega Mladinskega doma. Dijaki iz Trsta so s svojimi košarkarski sovrstniki odigrali napeto košarkarsko tekmo. Zmagali so domačini, a le za eno točko, saj je bil končni rezultat 52:51. Pokal je poklonila Zadruga kraška banka z Opčin. Nato je sledila še odbojarska tekma, ki so jo prav tako zmagali gostitelji.

Tržaški višješolci so si nato ogledali sedeže pomembnih slovenskih kulturnih ustanov v Celovcu ter nekaj turističnih zanimivosti.

Novosti letošnje regate Barcolana

Mogočna, rekordna, nepozabna. Taka naj bi bila po besedah organizatorjev letošnja regata za 27. jesenski pokal, bolje poznana kot Barcolana. In res so bili predstavniki tržaškega jadrnega kluba Barcola-Grignano s predsednikom Rodolfo De Mattio na čelu na tiskovni konferenci, ki je potekala pred nekaj dnevi, optimisti, da bo tudi letošnja Barcolana, ki redno poteka drugo nedeljo v oktobru, po svoje posebna. Verjetno pa ne bo rekordna, kot je bila lanska, ki je s svojimi 1289 jadrnicami šla v Guinnessovo knjigo rekordov, a vseeno pričakujejo veliko tekmovalcev. Tudi letos pričakujejo jadrnice iz Slovenije, Hrvaške ter iz drugih držav Evrope, novost pa bo ta, da bodo na regati Alpe Adria Kermesse, kjer tekmuje najboljših 12 bark, ki so zmagale v svoji kategoriji, z enakimi jadrnicami. Zmagal naj bi torej najboljši in ne tisti, ki ima najboljšo jadrnico.

Obvestili SSŠ

Sindikat slovenske šole — tajništvo Trst, obvešča učno in neučno osebje, da so dokončni roki objave premestitev sledeči:

otroški vrtci — 9.6.95
osnovne šole — 5.7.95
srednje šole — 13.6.95
višje šole — 31.7.95
vodstveno osebje — 10.7.95
A.T.A. — 19.7.95

Sindikat slovenske šole — tajništvo Trst, obvešča nestalno učno osebje, da bodo objavljene na šolskem skrbništvu časne pokrajinske lestvice za opravljanje suplenc (ki so veljavne za triletno obdobje), in sicer s sledečim razporedom:

ot. vrtec in osnovna šola — 15.6. (dokončne 10.7.)
srednja in višja šola — 30.6. (dokončne 22.8.)

Za letošnje maturante

Fakulteti za pravo in politične vede

Trst se že vse povojno obdobje uvršča med najkakovostnejša univerzitetna središča v Italiji. V tekočem akademskem letu deluje na tej univerzi kar 10 fakultet, na katerih lahko izbiramo med 36 doktorskimi naslovi in 12 diplomskimi tečaji. Iz objavljenih statističnih razpredelnic lahko razberemo, da je leta 1993 diplomiral 1.601 študent. Leto kasneje se jih je vpisalo 23.561, od tega 16.423 rednih. Tujih študentov, med katerimi jih mnogo prihaja iz Slovenije in Hrvaške, je tedaj bilo 1.068.

IVAN BAJC

Na univerzi imajo študentje na razpolago, poleg glavne knjižnice, tudi več fakultetnih strogo specializiranih knjižnic, inštitutov in oddelkov. V prostem času pa se lahko obrnejo na študentsko organizacijo, v sklopu katere deluje vrsta kulturnih skupin in športnih društev. Med temi naj omenimo kulturni krožek »Giorgio La Pira«, univerzitetno športno združenje CUS ter razna glasbena, kinematografska in gledališka društva. Študentje so tudi zastopani v upravnem svetu univerze, ki ga sicer sestavljajo predstavniki učnega in raziskovalnega osebja ter zastopniki krajevnih uprav.

Seznani smo se v glavnih obrih s tržaško univerzo, zdaj pa bomo skušali podati slovenskim maturantom na višjih srednjih šolah podatke o posameznih fakultetah, da se bodo lahko bolje in predvsem pravilneje odločali pri izbiri nadaljnjega študija. Najprej nekaj podatkov o pravni fakulteti. Študij traja predvidoma štiri leta, ob zaključku pa fakulteta podeli doktorski naslov iz prava.

Fakultetni svet je določil 18 temeljnih učnih predmetov, ki jih ni mogoče zamenjati, ter še tri dopolnilne ali komplementarne; te pa si vsak študent izbere s seznama, ki obsega 48 predmetov. To je tako imenovani uradni študijski načrt. Študenti, ki se s takim študijskim načrtom ne strinjajo, se lahko v drugem letniku odločijo za eno izmed treh smeri, ki jih je fakulteta že vnaprej določila. Te smeri so sodna, upravna in mednarodna. Vsaka obsega od 11 do 12 obveznih ter od 4 do 5 stranskih predmetov. Navsezadnje obstaja tudi možnost, da si študentje svoj načrt popolnoma sami izdelajo, odobriti pa ga mora vsekakor fakultetni svet.

Poglejmo še, katere so delovne možnosti, ki jih imajo diplomiranci pravne fakultete. Po uspelem natečaju je možna zaposlitev pri javni upravi, v krajevnih ustanovah, na šoli, v zasebnih podjetjih ter v sodstvu, državnih advokaturah in pri računskem sodišču. Za prosti poklic pravnega prokuratorja, odvetnika in notarja pa je potreben vpis v poklicno zbornico, po opravljenem ustreznem izpitu.

FAKULTETA ZA POLITIČNE VEDE

Tržaška fakulteta za politične vede podeljuje dva doktorska naslova, in sicer v političnih vedah ter v mednarodnih in diplomatskih vedah. Diplomatska smer ima svoj sedež v Gorici, sedež političnih ved pa je v Trstu.

Za študente, ki se nameravajo vpisati na fakulteto političnih ved v Trstu, naj povemo, da traja študij predvidoma štiri leta. Razdeljen je vsekakor v propedeutično dveletje ter v specializirani bienij. V prvih dveh letih se morajo študentje strogo držati uradnega fakultetnega načrta, ki obsega devet temeljnih predmetov z mož-

nostjo izbire le glede dveh tujih jezikov. Po končanem dvoletnem študiju se mora vsakdo odločiti za specializirano smer; te so politično upravna, politično ekonomska, politično mednarodna in politično socialna. Za vsako smer je predvidenih šest obveznih predmetov, štiri pa si jih lahko študentje prosto izberejo s posebnega seznama.

Diplomiranci političnih ved imajo številne zaposlitvene možnosti. Pogosta je namestitvev pri javni upravi, krajevnih ustanovah, šoli in zasebnih trgovskih ter industrijskih podjetjih, nekateri pa se tudi odločijo za diplomatsko kariero.

VEJA FAKULTETE S SEDEŽEM V GORICI

Posebnost te fakultete je, da lahko na leto sprejme le 100 študentov, od teh pa mora biti 30 tujih državljanov. Za vpis v to, nekako že elitno

smer političnih ved, morajo kandidati najprej opraviti sprejemni izpit, ki je razpisan septembra vsako leto. Študentje morajo dokazati dobro pisno in ustno znanje angleščine ali francoščine ter široko splošno izobrazbo.

Študij mednarodnih in diplomatskih ved traja predvidoma štiri leta. Razdeljen je v propedeutično dveletje, ki vsebuje obvezne učne predmete, in v specifični bienij. Tu se študentje lahko odločijo za diplomatsko ali za mednarodno smer.

Zaposlitvenih možnosti je za diplomirance te fakultete kar precej. Možna je državna kariera v sektorju mednarodnih odnosov ali pri ministrstvih, ki se ukvarjajo z odnosi s tujino in z mednarodnimi organizacijami. Seveda pa je najbolj privlačno delo v diplomatskih in konzularnih predstavništvih. V tem primeru morajo kandidati opraviti poseben natečaj.

Botanični vrt Carsiana pričakuje obiskovalce

(foto Kroma)

Botanični vrt tržaške pokrajinske uprave Carsiana pri Zgoniku je po zimskem premoru spet odprt za obiskovalce. Že maja ga je obiskalo veliko šolskih skupin. Upravitelji so ob vikendih podaljšali urnik, da čim širšemu krogu omogočijo obisk tega čudovitega delčka kraške narave. Novost je tudi v tem, da je vsak dan ob vходу tabla, na kateri so navedene rastline v cvetju in gredice, kjer rastejo. Na voljo je tudi nova barvna zgibanika. Botanični vrt Carsiana je odprt vsak dan razen ponedeljka. Od torka do petka je odprt od 10.00 do 12.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00. V omenjenih dneh so na voljo tudi strokovni vodiči ob 10.30, ob 15.00 in ob 16.00.

Družinska psihološka knjižnica

Kako se pomirimo

(dr. Paul Hauck)

Vsakdo, ki hoče živeti brez jeze, si mora najprej zbiti iz glave globoko zakoreninjeno prepričanje, da nas drugi ljudje spravljajo v jezo.

Jeza je eno tistih čustev, ki so še posebej nalezljiva. Če se nekdo začne vesti napadalno, ne traja dolgo, da se takšno razpoloženje polasti tudi ljudi, ki so priča njegovi agresivnosti.

Če hočemo utrditi duševno zdravje okrog sebe in omejiti pojave nasilnega vedenja doma in na delovnem mestu, da bi si ustvarili okolje, v katerem bi bilo užitek živeti, moramo najprej postati zdrava osebnost. Obvladovanje svojih čustev je čudovita navada, saj se zdrava osebnost v odločilnih trenutkih ne vede sovražno in napadalno, temveč je nepopustljiva in samozavestna, kar pomeni, da se, če je le mogoče, nenasilno zavzema za svoje pravice.

Pot od začetnega vznemirjenja do trenutka, ko se zares razjezimo, je dolga pet ali šest korakov.

Prvi korak je, da si oseba nekaj želi. Vsakdo ima v življenju na milijono

ne želja: radi bi bili ljubljani, bogati, upoštevani, spoštovani in varni. Drugi korak pa je, da se želja ne izpolni, kot se pač zgodi v večino želja. Vsak preudaren človek ve, da v življenju ne more doseči vseh ciljev, ki si jih zastavi, zato je zadovoljen s tistim, kar mu uspe doseči s trdnim delom ali srečo. Je frustriran, ni pa jezen; nekaj si je želel, vendar tega ni dobil. Pri tem je nadvse pomembno, kako človek reagira na frustracijo, kajti od tega je odvisno, kako in v katero smer se bodo razvijala njegova čustva.

Tretji korak pa je, da je človeku težko in hudo, ker ni dosegel tistega, kar je hotel. Če doživlja frustracijo kot katastrofo, je prava katastrofa že pred vrati. Iz tega občutka se začnejo razvijati različne vrste nevroz. Najnovejša dognanja v psihologiji dokazujejo, da ljudje postanejo razburjeni zato, ker mislijo, da so, in ne zato, ker se dejansko znajdejo v okoliščinah, ki jih frustrirajo.

Jelena Stefančič
(dalje)

Izid referenduma bo pospešil volitve?

Izid referenduma utegne pospešiti predčasne politične volitve. Tako menijo poznavalci italijanskih razmer. Berlusconi je na referendumu dosegel nesporno zmago, ki pa zna biti Pirova. V tej zvezi je treba vendarle omeniti, da obstaja jasna razsodba ustavnega sodišča, po kateri mora parlament do julija prihodnjega leta nanovo urediti ves televizijski in radijski sistem v Italiji. Na to ureditev bo gotovo, vsaj delno, vplival izid referenduma z dne 11. junija, vendar ne bistveno, kajti ustavno sodišče je že nakazalo natančne smernice.

Slovence v Italiji pa mora zanimati nadaljnja usoda slovenskega radia in televizije (slednjo še zmeraj vidijo le nekateri predeli Trsta). Kako bo s temi oddajami, ko in če bo RAI zasebna ustanova, četudi le delno? Na to vprašanje bi morale pristojne oblasti čimprej odgovoriti.

Predstavitev puntarske zbirke »Za staro pravdo«

Na pobudo Sveta slovenskih organizacij bo v četrtek, 22. junija, v komorni dvorani Katoliškega doma v Gorici predstavitev glasbene zbirke pesmi s puntarsko tematiko. Zbirka nosi naslov »Za staro pravdo« v spomin na geslo slovenskih puntarjev, ki so se zlasti od 16. do 18. stoletja borili za svoje pravice in svoboščine. Zato je tudi v njej prostora za daljšo zgodovinsko študijo dr. Branka Marušiča o tej epopeji slovenskega naroda. Še posebno gre za proslavitev 240-letnice tolminskega punta oz. njegovega tragičnega konca z obglavljenjem voditeljev punta na goriškem Travniku aprila leta 1714.

Zbirka obsega 23 skladb slovenskih glasbenikov tako iz matične domovine kot iz zamejstva. In prav je,

da so prisotni prav sodobni primorski skladatelji, saj gre predvsem za obravnavo zadnjega slovenskega, sicer ponesrečenega punta, ki se je zaključil v Gorici. S svojimi deli sodelujejo glasbeniki: Radovan Gobec, Pavel Šivic (oba preminula prav v zadnjem času), Rado Simoniti, Vilko Ukmar, Ubald Vrabec, Zorko Harej, Stanko Jeričijo, Ivo Bolčina, Marjan Gabrielčič, Štefan Mauri, Andrej Bratuž, Mirko Špacapan. V glavnem gre za skladbe za mešane, moške, ženske in mladinske zборе ter za samospev.

Na goriški predstavitvi bo o zbirki najprej spregovoril prof. Humbert Mamolo. Nato bo nekaj branih besedil. Spored bo dopolnila glasbena izvedba skladbe iz zbirke s sodelovanjem priznanih solistov.

Zaključni šolski prireditvi v Rojanu in pri Sv. Ivanu

Z dvema razgibanima prireditvama so zaključili šolsko leto tudi dijaki nižjih srednjih šol iz Rojana in od Svetega Ivana. V Marijinem domu v Rojanu so bile na sporedu pevske in plesne točke, instrumentalna izvedba ter nagrajevanje dijakov. Bralne značke je podelil pisatelj Rafko Dolhar, priznanja uspešnim šolarjem pa je izročil bivši ravnatelj Pino Pečenko. Prireditve se je zaključila z igro Žarka Petana z naslovom »Poslednja vojna njegovega veličanstva«, ki jo je priredila za šolske razmere in zrežirala ravnateljica šole Lučka Susič. V delu je nastopilo vseh 28 dijakov nižje srednje šole Fran Erjavce.

Prijetna šolska prireditev je bila tudi v Marijinem domu pri Sve-

tem Ivanu. Na sporedu je bila najprej pantomima o trpljenju v tržaški Rižarni, ki so jo dijaki katarinškega odseka šole Svetega Cirila in Metoda pripravili za spominsko svečanost v tem tržaškem uničevalnem taborišču. Nato so si udeleženci ogledali videoposnetek o Slovenski Evrošoli — svetoivanski dijaki so imeli v gosteh sovrstnike z Irske — nato pa je bila na sporedu originalna Linhartova Županova Micka, v kateri so nastopali otroci in lutke, ki so jih učenci sami izdelali. S to igro so svetoivanski šolarji gostovali že marsikje. Kot edini slovenski dijaki so z Županovo Micko nastopili tudi na srečanju šolskih gledališč v kraju San Daniele v Furlaniji.

Generalni konzul na obisku v Gorici

Na sedežu Sveta slovenskih organizacij v Gorici je bilo v sredo, 7. junija, srečanje z generalnim konzulom Republike Slovenije gospo Vlasto Valenčič Pelikan. Srečanja sta se udeležila še prejšnji gen. konzul Jože Šušmelj in konzul Tomaž Pavšič. Za SSO so bili prisotni predsednica Marija Ferletič in člani izvršnega odbora Marij Maver, Damjan Paulin, Riccardo Ruttar, Franka Žgavec, Humbert Mamolo in Andrej Bratuž.

Predsednica je najprej izrekla dobrodošlico novemu generalnemu konzulu in se zahvalila za uspešno opravljeno delo prejšnjemu generalnemu konzulu. Prikazala je vlogo in pomen svoje organizacije in podčrtala nekaj glavnih osnovnih točk njene programske politike v korist slovenske manjšine v Italiji. Poudarila je še vlogo članic Sveta, ki s svojo kulturno, socialno in drugo prisotnostjo sodelujejo v skupnih prizadevanjih za napredek in koristi slovenske narodne skupnosti — kar so poudarili tudi posamezni člani izvršnega odbora, ki so posegli v diskusijo.

Novi generalni konzul je podčrtal velik pomen plodnega sodelovanja z vsemi slovenskimi predstavništvami, us-

tanovami, organizacijami. Zaželel si je tudi kar se da iskren odnos do dela SSO. V razpravi sta sodelovala še oba konzula.

Pogovori med predstavniki Sveta slovenskih organizacij in generalnega konzulata Republike Slovenije so bili nedvomno plodni in konstruktivni. Posebej v tej fazi delikatnih odnosov med Italijo in Slovenijo, ko se v okviru meddržavnih pogajanj približe razpravlja tudi o vprašanju slovenske manjšine v Italiji. In prav v tem smislu mora biti manjšina močan subjekt v svojih zahtevah po zaščiti, po priznanem zajamčenem zastopstvu in še na vseh tistih področjih, kjer se kot manjšina javlja in uveljavlja.

OBČNI ZBOR »OLYMPIE«

Športno združenje »Olympia« iz Gorice bo imelo v petek, 23. junija, 17. občni zbor. V drugem sklicanju se bo začel ob 20.30 v dvorani Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« v Gorici, Drevored XX. septembra 85.

Na vseh šolah so malčki zaključili šolsko leto z živahnimi prireditvami (foto Kroma)

Junjsko »Ognjišče«

Naslovnica junijske številke slovenskega verskega mesečnika Ognjišče je sončna, kar je seveda nad vse primerno za prvo poletno številko. Na njej se namreč smehljata mlado dekle in fant, okoli njiju pa je zelen travnik. Rubrika »Gost meseca« je tokrat posvečena znanemu zamejskemu duhovniku Dušanu Jakominu, ki razlaga svoj življenjski nazor in ljubezen do bližnjega. Že 43 let deluje med zamejskimi Slovenci, poleg tega da je kaplan v Šklednju, je še glasbenik, kulturni delavec in kot časnikar glavni urednik tednika Katoliški glas. Jakomin se v pogovoru z direktorjem Ognjišča, Francem Boletom, ki že vrsto let piše rubriko »Gost meseca«, spominja svoje dolge poti, ki ga je pripeljala v današnji čas. Tudi rubrika »Naši preizkušeni bratje« je zelo priljubljena med bralci, vsak mesec pa opisuje zgodbo kakega posameznika, ki ga je življenje še posebno preizkusilo. Tokrat je na vrsti duhovnik Franc Milavec, ki se že 50 let bori s sladkorno boleznijo, ta pa po-

čenja povsem pogumno in pokončno. Vročna tema je posvečena papeževemu evangeliju življenja, o njem pa razpravlja piranski župnik Bojan Ravbar. Obletnica meseca obravnava šolnika, pisatelja in pesnika Andreja Praprotnika, ki je umrl pred sto leti. Osrednja priloga je posvečena tednom duhovnosti za mladino, ki jih je v Sloveniji veliko. Izbrana rubrika Silvestra Čuka o knjigah skoraj začuda nima tokrat knjige iz zamejstva, saj ne moremo pozabiti, da je Ognjišče zelo pozorno za delovanje pri nas in da dobi naša kultura večkrat vidno mesto v tem mesečniku.

Zadnji del revije je namenjen mladim. V športni rubriki se tako spominjajo žalostne usode Juventusovega nogometaša Fortunata, ki je pred kratkim umrl za posledicami levkemije. V glasbeni rubriki pa je objavljen portret mlade zmagovalke festivala v Sanremu Giorgie. Tu najdemo še deset krasnih fotografij na dveh straneh z naslovom »Najčudovitejše jezero na svetu«. Gre za Cerknjsko jezero. Predvsem mlajšim in njihovim problemom pa je posvečena rubrika pisem.

SVETOIVANSKA SKUPNOST prireja

Praznovanja pri Sv. Ivanu v Trstu

SPORED

- 23.6.1995: ob 20. uri v stari cerkvi pri Sv. Ivanu slovenska sv. maša s petjem. Po maši sodelovanje pri kresovanju v društvu »S. Škamperle«.
- 24.6.1995: ob 20.30 koncert vokalne skupine Resonet v župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu.
- 25.6.1995: ob 9. uri procesija z narodnimi nošami, ob 10. uri slovesna maša v slovenščini s petjem.

Najboljši roman

Posebna žirija je razglasila pet finalistov, ki se potegujejo za nagrado za najboljši slovenski roman leta. Za Kresnika 95 se potegujejo pisatelji Igor Karlovšek, Kajetan Kovič, Tone Perčič, Vlado Žabot in Tržičan Alojz Rebula. Rebula konkurira z delom *Kačja roža, ki je izšlo pri založbi Mihelač. Komisija je pregledala, ocenila in prebrala kar 42 slovenskih romanov, ki so izšli z letnico 1994. Podelitev nagrade bo 23. junija.*

Besede so vrednote

(24. mednarodno pisateljsko srečanje v Brezah na Koroškem)

Besede so vrednote. Pod tem lapidarnim skupnim imenovalcem je potekalo konec maja letošnje 24. mednarodno pisateljsko srečanje v Brezah (Fresachu) na Koroškem.

Da so besede (lahko) vrednote, je dokaj stara resnica, vprašanje pa je, kakšne vrednote so to in v kakšnem kontekstu.

Čez petdeset pisateljev iz različnih srednjeevropskih in zahodnoevropskih držav, med drugim tudi iz Slovenije, Italije, Madžarske, Slovaške, Avstrije, Švice, Nemčije in Francije, je problem osvetlilo iz najrazličnejših zornih kotov, z znanstveno utemeljeno analizo, z ironično distanco, s pomočjo dolgoletnih pisateljskih izkušenj.

Avstrijski pisatelj **Peter Paul Wiplinger** je na primer v svojem diskusijskem prispevku takoj poskrbel za kritično skepso, ko je govoril o »besedah brez vrednosti«. Vprašal se je, koliko so te vredne, če niso povezane s temeljnimi etičnimi vrednotami in resnicoljubnostjo. Opozoril je na zlorabo besede v diktaturah, v politični in ideološki propagandi, v vojnah, kot na primer v Bosni in Hercegovini, kjer je beseda postala tudi s pomočjo različnih pisateljev propagandno orožje, zapeljevalka in zvodnica množice.

Predstavnica književnosti gradiščanskih Hrvatov v Avstriji **Ana Schoretits** je v referatu *Beseda kot orožje* govorila o pomenu na primeru izkušnj, pridobljenih v gradiščanskih otroških vrtcih. Takoj na začetku je citirala portugalski pregovor: »Dobra beseda bolj pomiri kot kotel mrzle vode«.

Razvila se je poglobljena notranje-literarna diskusija o večsmernem pomenu besed, ki so jo obogatila predavanja **Rolfa Ketterja** iz Luksemburga,

Monique Laederach iz Švice, Györgya Timarja iz Madžarske, Charlesa Lombarda iz Francije, Nore Juge iz Romunije, v Avstriji živečega Srba Slobodana Miletića.

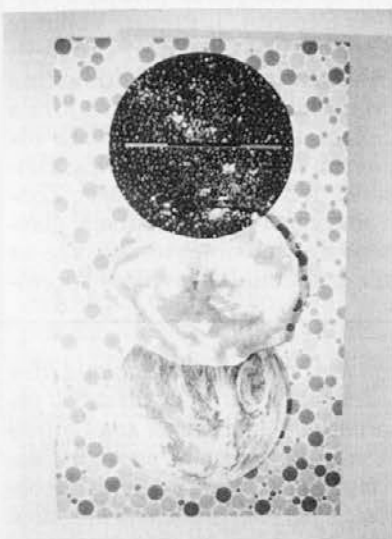
Prebrali so tudi referat žal odsotnega slovenskega pesnika **Nika Grafenauerja Jezik poezije in narodnost**. V njem je opozoril na oblikovanje slovenskega knjižnega jezika ob ločevanju s Hrvati in Srbi in mednarodnim kontekstom, nakazal pa je tudi novi položaj v samostojni Sloveniji.

Jezikovno iznajdljiv, poetičen prispevek je predstavila nemška udeleženka **Fabienne Pakleppa**, avtorica del, ki so izšla pri založbah Suhrkamp in Insel. V njenem prispevku je postalo očitno, da pridobijo besede različne vrednosti z ozirom na jezikovno-izpovedni kontekst, v katerem se gibljejo. Naloga književnosti je, da vrednost besed razširi in poglobi.

Prireditve, ki jo je organiziralo **Koroško pisateljsko društvo**, so poživili s prisotnostjo in z diskusijskimi posegi **France Filipič**, **Jaro Dolar** in **Bogdan Pogačnik** iz Slovenije, **Andrej Kokot** z avstrijskega Koroškega ter **Milena Merlak** in avtor tega poročila z Dunaja.

Lev Detela

Dve pomembni razstavi v Trstu

V Trstu sta na ogled dve razstavi svetovno pomembnih umetnikov. V bivši konjušnici miramarskega gradu bo do sredine avgusta odprta razstava del enega najvidnejših predstavnikov nadrealistične umetnosti, **Salvadorja Dalija**. Vse poletje pa bo v muzeju Revoltella v Trstu odprta tudi razstava sodobnega likovnega umetnika **Rosenquista**.

V Peterlinovi dvorani Slovenske prosvete v Trstu, ul. Donizetti 3, je v četrtek, 15. junija, bila otvoritev razstave slikarke **Marte Kunaver**. Njena dela je predstavila **Maruša Avguštin**. Na otvoritvi je prvič zapel sekstet »Musica noster amor«.

Anton Breclj

(2)

Spomini na boje ob Soči 1915-1918

Medtem so se razvile še druge sitnosti in težave. V bolniški sobi je bila vsa zdravniška oprema, to je dve nosilnici, dva zabojčka z obvezili in škaticla z zdravili. Teh je bilo točno četvero v sploščenih kroglicah, vsakega zdravila po dva zavojčka. V dveh tednih je zaloga zdravil pošla, na mojo zahtevo je pisal poveljnik na višje mesto po nova in še druga, ki sem jih imel za potrebna. Ker ni bilo odgovora, sem z vednostjo in privoljenjem poveljnika začel predpisovati zdravila iz javne lekarne, in sicer tako, kakor sem jih bil vajen pisati za svoje zasebne bolnike.

Ob mesecu je lekarnar predložil račun za svoje dajatve našemu poveljstvu, to pa je poslalo račun naprej.

Nekaj dni kasneje je pridiral naš poveljnik v bolniško sobo ves zbežan in mi zabrusil: »Peklenko brozgo si zvaril meni in sebi s tistimi neumnimi recepti! Na okrožnem poveljstvu so besni na naju! Hiti nemudoma, podpolkovnik te kliče na odgovor!«

Spomnil sem se službene prisega. Brez naglice sem odpravljal številne bolehalce, nato sem obiskoval po raznih krajih raztresene »ležeče bolnike«, da je minil dan.

Drugi dan sem se oglašil pri višjem poveljniku, orožniškem podpolkovniku, ki so mu bile podrejene tudi vse rezervne čete v deželi. Stopil sem vljudo predenj na način, kakor je bil takrat običajen v »meščanskem« življenju.

Drobni častnik v sijajni uniformi me je srepo pogledal in zarjul: »Ven! Presenečen sem zastrmel vanj.

»Ven!« je zarjul znova in mi pokazal vrata.

Poklonil sem se oblastniku in odšel. Ko sem bil že pri izhodu na cesto, je pridrvel za menoj poveljnikov služnik in me vlekel nazaj k njemu, ki me je vrgel iz sobe.

Stala sva si nasproti in se gledala poizvedovalno.

»Ne veste, kdo sem jaz?« je začel on.

»Pač, moj višji poveljnik,« odvrnem mirno.

»Poznate moj službeni čin?«

»Da, višji častnik.«

»Točno!« je zagrmel.

»Med stotnikom in generalom«, sem odgovoril kljubovalno zaradi njegove prejšnje brezobzirnosti.

»Vaše vojaško službovanje pred vojsko?«

»Nisem bil še doslej v vojaški službi.«

»Čudno!« je rekel kakor sam zase in se zamislil. Čez nekaj trenutkov se je zbral in mi govoril z zapovedujočim glasom: »Kadar pridete predme, poklican ali v drugi zadevi, držite kapo ob desnem kolku, z levico se dotikajte sablje, priklonite se z glavo in gorenjim životom za trideset stopinj in recite razločno: Gospod podpolkovnik, pomožni zdravnik I. I. pokorno javlja svoj prihod na ukaz ali v tej zadevi. Razumete?«

»Razumem. Hvala za pouk!«

»Nič hvale! Ven pred vrata in vrnite se takoj!«

Kaj sem hotel! Storil sem, kakor mi je ukazal in pokazal.

»Drugič bolj strumno, dragi zdravniški pomočnik. Še danes naprosite kakega poročnika pri oddelku, da vas nauči strumne hoje, strumnih kretenj, strumnega pozdravljanja, zakaj več častnikov se je že pritožilo zaradi vašega zanikrnega, nevojaškega pozdravljanja. Razumete?«

»Razumem, gospod podpolkovnik.«

»Še danes si omislite službeni pravilnik za poslovanje vojaških zdravnikov in se ravnajte po njem od jutri naprej. Razumete?«

»Izjavite se, zdravniški pomočnik, ali poravnate prostovoljno tisti lekarniški račun, ki je nastal po vaši lahkomišelnosti in krivdi?«

»Ne poravam.«

»Potem vam dam dolžno vsoto odtrgati od vaših mesečnih prejemkov v treh obrokih.«

»Že zdaj priglašam pritožbo zoper ta odlok na višje mesto.«

»Pritožbo, haha! Take meščanske muhe vam že preženemo! Od danes naprej velja za vas glede življenja vojaški red in glede zdravniškega poslovanja vojaško zdravniški službovnik.«

»In službena prisega,« sem dodal odporno.

Praznik mladinskega petja v Kulturnem domu v Trstu

V soboto, 3. junija, je v Kulturnem domu v Trstu nastopilo enajst otroških in mladinskih zborov iz Trsta in ostale Primorske. Bilo je prvič, da so peli v Trstu poleg domačih številni zbori od zunaj. Prejšnja leta so le za posebno slovesne priložnosti sodelovali posamezni zbori iz Slovenije in iz Goriske.

Letos sta se domenili za skupno organizacijo mladinskih revij Zveza pevskih zborov Primorske in Zveza cerkvenih pevskih zborov, prva pobudnica revij Naša pomlad, druga Pesmi mladim. In prav letos sta Naša pomlad in Pesem mladim praznovali tudi jubilejno 25-letnico nastopanja. Viden znak sodelovanja je bila skupna ocenjevalna komisija in prirediteljev sklepni revij izbranih in najboljših zborov v

Trstu, v Novi Gorici in prej na dvorcu Zemono.

Območne revije otroških in mladinskih zborov, ki jih je ocenjevala žirija, so se odvijale v Sežani, Trstu, Kopru, Tolminu, Idriji, Postojni, Novi Gorici in Ajdovščini. Kakor vidimo, predstavljajo nekako »Primorsko poje« v maelm, ne ker bi bila manj pomembna, marveč ker se nanaša na male pevce in še ni dosegla obsega, ki ga ima »Primorska poje«.

Večkrat je bilo poudarjeno, da so revije, kjer se srečujejo razni in različni zbori, potrebne, da se zbori med sabo spoznajo, si izmenjajo izkušnje, primerjajo načine podajanja in tolmačenje umetniških del ter se seznanjajo z novimi skladbami. Če je to veljalo za sam Trst, toliko bolj velja za obsežnejše področje Primorske.

Tržaškimi mladimi pevci je v čast, da je ocenjevalna žirija od trinajst zborov, ki so nastopili na tržaški Pesmi mladim 2. aprila letos, izbrala kar šest, da nastopajo na sklepni reviji izbranih zborov, 3. junija v Trstu in naslednji dan v Novi Gorici. Dva otroška zbora, od Domja in iz Doberdoba, sta nastopila v Novi Gorici, ostali štiri v Trstu. V Trstu so nastopili: otroški zbori Kresnice od Sv. Ivana (vodja s. Karmen Koren), Zvonček z Repentabra (Tone Bedenčič), Vigred iz Šempolaja (Eva Ciuk), Fran Venturini iz Boljunca (Silvana Dobrila); poleg njih še otroški zbori osnovnih šol Prestranek (Mirjana Možina Čepirlo), J. Premrl Vojko iz Kopra (Mira Ganzitti), Črni Vrh (Aleksandra Žakelj), Ajdovščina (Marinka Šuštar), Solkan (Jožica Golob) ter mladinska zbora osnovnih šol Dekani (Slavica Klebencetl) in Col (Ivan Trošt). Zbori so izvajali po tri skladbe, v glavnem slovenskih avtorjev. Vse so bile izvedene s klavirsko sprem-

ljava, sicer koristno za boljšo uveljavitev zborov, ne vedno pedagoško potrebno.

Zbori so v glavnem predstavili izčiščen in utrjen program, ki so ga predvajali na prvih območnih revijah. Nastopilo je okoli 240 izvajalcev, ki so pred nastopom in za njim zasedali mesta na balkonu.

Kljub sočasnim številnim prireditvam je bilo lepo število publike, da se je prireditev odvijala v primernem vzdušju in so se nastopajoči pevci dobro počutili. Uvodno misel je povedala Darja Smotlak. Zbore, zborovodje, pianiste in program je predstavljala Tamara Stanese.

Z.H.

* * *

Konec prejšnjega tedna je bila v Dolini priljubljena zborovska prireditel »Pesem ob studencu«. Najprej so zapeli pevci domačih zborov, nato pa so sledili nastopi pevskih skupin iz Kočevja in iz Doberdoba. Srečanje je priredilo dolinsko kulturno društvo Valentin Vodnik.

Kako se izogniti napakam pri prodaji

Letos spomladi je založba Euroshop v Radovljici izdala zanimivo in praktično knjigo za podjetnike, ki jo je napisal ameriški avtor Stephan Schiffman z naslovom »25 najpogostejših napak pri prodaji... in kako se jim izognemo«. Delo, ki obsega 125 strani, je prevedel Bojan Ilich.

Ni dovolj le pisati o številnih vsakdanjih napakah na tem področju, ampak tudi načine ter metode odpravljanja le-teh. Avtor, ki je predsednik ugledne ameriške managerske družbe D.E.I. Inc., velja za najbolj-

šega ameriškega korporacijskega predavatelja za ponudbo in prodajo. Prav zaradi svojih bogatih in dolgoletnih izkušenj je znal sistematično zaokrožiti 25 okoliščin (napak oziroma rešitev) ter jih v izredno razumljivem in praktičnem slogu predstaviti v tej knjigi. Prodajalci morajo biti dovolj zagnani, obvladati morajo osnovno filozofijo marketinga, ki pravi, da moramo prisluhniti kupcu in na osnovi tega razviti, proizvesti in prodati tiste izdelke ali storitve, za katere obstaja objektivno povpraševanje. Pri

tem se moramo vživeti v kupca, z njim sodelovati in mu posvečati dovolj pozornosti ob prodajalčevi avtokontroli in pismeni zahvali za morebitna naročila. Zlasti mlajši podjetniki ne obvladajo poslovnega bontona in poslovne kulture, zato jim bo ta knjiga izredno koristila, da bodo znali v praksi profesionalno nastopati pri kupcu, upoštevati njegova stališča in se sproti izpopolnjevati.

Prav zaradi vsega navedenega priporočamo, da bi ne le podjetniki temveč vsi tisti, ki se ukvarjajo s prodajo, čimprej prebrali to knjigo.

Gabrijel Devetak

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST« - Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Ivo Jevnikar, Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst, tel. 040/772151.

Član Združenje periodičnega tiska v Italiji

»Odstopite!« je siknil rezko.

Zaman sem iskal tisti popoldan vojaški zdravniški službovnik, v knjigar nah ga ni bilo, od znancev ga ni imel in poznal nihče. Tudi moj poveljnik mi ni znal pomagati. Posloval sem naprej kakor dotlej. Prišel je prvi, dali so mi plačo brez odteglaja.

* * *

Sedeli smo zvečer na gostilniškem vrtu in si preganjali dolgočasje z uganjanjem, koliko časa še utegne trajati vojska, ki se je začela komaj pred dobrim mesecem. Presenečala so nas takrat poročila o sijajnih nemških uspehih v Belgiji in na Francoskem ter avstro-ogrske napredovanju v Rusiji. Razširjeno je bilo takrat mnenje, da bo krvavega plesa konec še pred zimo.

Bilo je že kasno, naša družba se je že razhajala. Takrat je prišla na vrt večja skupina neznanih častnikov, med njimi je bil moj dobri tovariš Pavle, rezervni vojaški nadzdravnik. Kmalu sva sedela skupaj in si pripovedovala svoje dotedanje junaške zgodbe. On je prišel od daleč s svojim »pohodnim« bataljonom in jutri odrine v neznano smer. Bil je dobre volje in močno žejen, da so mu komaj sproti donašali pijačo. Ko se je okrepčal, sem mu povedal o svoji borbi z vojaškimi oblastniki in ga prosil pojasnil glede vojaškega zdravstva.

Po letih nekaj mlajši, po činu pa višji moj zdravniški tovariš Pavle je bušnil v takšen krah, da so se vsa omizja zgledovala, in vmes ponavljal: »Vojaško zdravstvo — slab dovtip, vojaško zdravstvo — star nesmisel!«

Ko se je pomiril, mi je svoje izkušnje v vojaškem zdravstvu pojasnil zelo nazorno. Kot mlad zdravnik je bil v vojaški bolnici za pisarja, včasih je smel poskusiti kateremu vojaku izdreti zob, kar se mu je posrečilo redkokdaj, navadno so mu vojaki pobegnili sredi opravljanja. Drugih spominov na svojo vojaško zdravniško izobrazbo ni ohranil. Pred nekaj leti je kot okrožni zdravnik prevzel zdravniško oskrbo majhne garnizije v svojem bivališču. Hujše primere obolenj in poškodb je moral pošiljati v mesto, druge je zdravil v bolniški sobi z zdravili, ki jih je kot zdravnik dobival od raznih tvrdk v reklamne

namene. Ko je iztrošil, kar je imel, je dal sporočiti polkovnemu poveljstvu, naj mu preskrbijo zdravila za garnizijske bolnike. Namesto zdravil je prispel štabni zdravnik, ki si je dal dobro postreči z zajtrkom, potem je mimogrede povohal bolniško sobo in v garnizijski kuhinji pokusil žlico juhe, nato sedel za častniško mizo k obedu, potem pa si dal napreči na sprehod k dobrim znanem, kjer se je dobila znamenita kapljica. Ves čas je bil zgovorni štabni zdravnik popolnoma gluha za vsa Pavletova moledovanja, kako naj zdravi vojake brez zdravil. Dirjali so na kolodvor in srečno ujeli zadnji vlak. Štabni zdravnik je stopil v železniški voz in odprl okno, rekoč: »A, da ne pozabim! Kaj si hotel zvedeti od mene, dragi kolega?«

»Kaj naj dam vojaku, ki oboli?« je vpraševal Pavle.

»Kaj mu daj? Naravno, prvi dan nič!«

»Kaj pa drugi dan, če ne ozdravi?«

»Drugi dan? Še manj, prav res nič!« je odvrnil štabni zdravnik resno.

»In če je vojak bolan še tretji dan?«

»Tretji dan mu daj krepko čistilo!«

»Kaj pa, če se bolezen zavleče na četrti dan?« je poizvedoval Pavle.

»Četrti dan? Hm, hm!« je rekel štabni zdravnik in večkrat modro skomizgnil z rameni. Tisti čas se je začel pomikati vlak. »Servus, kolega, servus komandant!« je zaklical štabni zdravnik in zaprl okno.

»Beži no!« sem rekel tovarišu, ko je končal.

»Ne misli, da mi obesiš tako bedasto izmišljotino, ljubi moj Pavle, ki si nocoj precej pesniško nadahnut.«

»Nikar ne zabavljaj! Zgodbo sem letošnjo pomlad doživel do pičice tako, kakor sem ti jo povedal. Takšno je bilo vojaško zdravstvo v miru, kakšno bo v vojski, nam že kažejo. Če zaideš med volkove, tuli z njimi, sicer te raztržejo!«

Pavletov pouk mi je točno pojasnil bistvo spornega naziranja in me še bolj ogorčil zoper okrutno vojaščino. Dandanes, dvajset let po tistih dogodkih presojam takratne zadeve drugače.

(Dalje)